

Ἐπειδὴ εἰς τὰ πέριξ ὄρη φύονται ἄνθη καὶ φυτὰ διαφόρων εἰδῶν, τὸ χωρίον παράγει πολὺ ἐκλεκτὸν καὶ λευκὸν μέλι, τὸ ὁποῖον, μάρτυς ὁ Θεός, δὲν διαφέρει ποσῶς κατὰ τὴν λευκότητα ἀπὸ τὸ πᾶλλενζον πανίον (τουλπάνι). Τὸ μέλι τοῦτο δὲν προκαλεῖ θερμότητα (πυρετοῦ) εἰς τὸν ὁργανισμόν τοῦ γενομένου τοῦτο. Τοῦναντίον ὁ οὐρανίσκος τοῦ τρώγοντος ἀποκτῖ εὐωδίαν ἐκ τοῦ ἐξαιρετικῶς θερποῦ ἀρώματος αὐτοῦ.

Ὁ Ἱμάμης τοῦ χωρίου τούτου Ἀλῆ Ἐφένδης τυγχάνει ἀνὴρ ἐκ τῶν μᾶλλον εὐσεβῶν τοῦ μουσουλμανικοῦ λαοῦ νηστεύων ἐπὶ 70 ἔτη.

Προχωρήσαντες πάλιν πρὸς βορρᾶν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον Ἀϊτὸς (Ἀετός).

Τὸ φρούριον Ἀετός.

Εἰς τὸν Τούρκο:
ἔγραψεν ὁ
1. Σπ. Θωμ. Παναγιώτης
Θεσσαλονίκη 1936

Τὸ φρούριον τοῦτο ἐκτίσθη ὑπὸ τινος ἐκ τῶν Ἑλλήνων, φέροντος τὸ ὄνομα Ἀετός. Τῷ 814 (Ἐγείρης) ὁ βασιλεὺς Μουσᾶ Τσελεπῆς, υἱὸς τοῦ Γρηλδηρήμ Χὰν ἐκυρίευσεν τοῦτο διὰ τοῦ Μεχμέτ Βέη. Εἶναι ἔδρα ὑποδιοικήσεως με (βαθμῶν) ἑκατὸν πενήκοντα (βαλαντίων) ἄσπρων, τοποτηρητοῦ διοικητοῦ, ἄσπρων Γενταίων καὶ ἀγορανόμου.

Τὸ φρούριον ἀποτελεῖ ἐν ὅμοιον πείρος, με μίαν θύραν, πεντάγωνον, ἐκτισμένον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὅλου λόφου ἐκ πλῆματος καὶ κτείνου βραχύδους ἀργίλλου. Ἐντὸς αὐτοῦ οὐκ ὑπάρχουσιν οὔτε πέντε ἄνθρωποι. Τὸ προάστειόν του (vagos) κείμενον ἐπὶ τῆς ὄχθης ὁύακος περιλαμβάνει χιλίας κεραμοσκεπεῖς οἰκίας μετ' ἀμπελῶν καὶ κήπων.

Οἱ κάτοικοί του, μουσουλμάνοι τε καὶ μὴ, ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀντιπροσώπους βουλγαρικῆς φυλῆς.

Ἔχει πέντε συνοικίας καὶ πέντε μιχαράμια. Ὁ διὰ μέσον τοῦ προαστείου διερχόμενος ὁύαξ Τσιγγίς-Δερεσῆ ἔχει γέφυραν με μίαν ἀψίδα, πλησίον δ' αὐτῆς ὑπάρχει ἐν κεραμοσκεπές, στερεὸν τέμενος με ἓνα μιναρὲν καὶ με μεγάλην ἐνορίαν, ἔξ χάνια ἑκατὸν πενήκοντα καταστήματα καὶ ἀλευρομύλους. Ὁ διοικητὴς αὐτοῦ εἶναι ὁ Πασᾶς τῆς Σιλιστριᾶς καὶ βοεβόδας.

Τὸ κλίμα ὅμως αὐτοῦ εἶναι πολὺ βαρὺ καὶ νοσηρόν. Ἔχει μίαν θερμοπηγὴν με ὕδωρ ὑφάλμυρον. Εἰς φιλάνθρωπος περιστοιχίσας ταύτην ἔκτισεν ἐπ' αὐτῆς ἐν λίαν ὠφέλιμον καὶ μικρὸν λουτρόν, τὸ ὕδωρ τοῦ ὁποίου ἔχει θεραπευτικὴν δύναμιν.

Ἐπίσης περιζήτητος εἶναι καὶ ἡ σταφυλὴ τῶν ἀμπελῶν τοῦ Ἀετοῦ.

Προχωρήσαντες πάλιν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀναβάντες εἰς τὸ ὄρος Τσεγκέ ἐθεασάμεθα πλεῖσθ' ὅσα ἔργα τοῦ τροφοδότου μας Θεοῦ καὶ ὑμικό-

ρυφα δένδρα, τὰ ὅποια εἰς τὰς δασώδεις ὄρεοσειρὰς αὐτῆς ὕψωσαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πρὸς τὸν οὐρανόν.

Διελθόντες δὲ τὸ τουρκο-βουλγαρικὸν χωρίον Κούρτ μαχαλλεσῇ (Λυκοῳρι) ἐφθάσαμεν εἰς τὸ φρούριον Τσεγκέ.

Τὸ φρούριον Τσεγκέ - Καλέ.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Ἱστορίας τῶν Γενοῦν (Γενοησίων;) τὸ φρούριον τοῦτο ἔκτισεν ὁ Γιάνκο, υἱὸς τοῦ Μαδιάν, ὅστις τοποθετήσας ἐπὶ τούτῳ φρούραρχον ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ, καί μιν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τῆς δασώδους ὄρεοσειρᾶς Τσεγκέ εἰσέπραττε δι' αὐτοῦ φόρον ἀπὸ τούτων ἐκεῖθεν διαβαίνοντας ἐμπόρους καὶ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς ἐλευθέραν διόδον.

Μετέπειτα κατὰ τὸ 814 (Ἑγείρας) ἀφαιρῶν τὸ τοῦ Μουσᾶ Τσελεπῆς κατηδάρισε τὸ φρούριον. Εἰς πλείστα μέρη καὶ νῦν εἰσέτι φαίνονται οἱ πύργοι καὶ τὰ τεῖχη αὐτοῦ ἐντὸς τῆς ὁδοῦ μετὰ δενδροστοιχίας, χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῶν κλεπτῶν καὶ λησίων ὡς στήρι καὶ κρυφύετα αὐτῶν.

Τὸ σημερινὸν ἐνταῦθα οἰκοδόμημα εἶναι τοῦτο τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου τοῦτο, ὅπερ διήκε πρὸς δασὺς μέχρι τῶν ὄρεοσειρῶν Καζάν, Σίγκα, Τουρβά, Κορουδιάν, Πλαβέ, ἀγγαλόντι εἰπεῖν μέχρι τῶν ὄρεοσειρῶν Ἀλαδζᾶ-Χισάρ, ἀπεχουσὼν δεκά σταθμοῦς, μετὰ τὰ φρον περὶ αὐτό, εἶχε δὲ κτισθῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Δομπερούτσας διὰ «σολκάτ» ἤτοι διὰ νὰ μὴ διέρχεται ἐντεῦθεν ἡ Ταταρικὴ φυλή.

Ποσάκις ἐξεπλάγημεν συναντήσαντες τοιαῦτα τεῖχη κατὰ τὴν διάβασιν ἡμῶν διὰ τῶν ὄρεοσειρῶν τούτων.

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ φρουρίου Τσεγκέ τὸ τεῖχος τοῦτο διήκε μέχρι τῶν ἐντὸς τῶν δασωδῶν ὄρεοσειρῶν: Σοντζουλοῦ, Κοπάρ - Ἑρέν. Εἰς τὸν Εὐξείνιον δὲ Πόντον ἀπέναντι τοῦ φρουρίου τῆς Βάρνας ἐνοῦται τὸ τεῖχος τοῦτο μετὰ τοῦ τεύχους, ὅπερ εἶναι ἐκτισμένον εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Γαλατᾶ, δέκα μίλλια ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Μετὰ πάροδον χρόνου πολλοῦ τὸ μὲν στερεὸν καὶ ὀχυρὸν οἰκοδόμημα τοῦ ἐντὸς τῆς θαλάσσης τεύχους κατηδαφίσθη, τὰ δὲ θεμέλια αὐτοῦ φαίνονται εἰσέτι εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης.

Ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ οἱ θαλασσοπόροι τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἀνοίγονται πρὸς τὸ πέλαγος διερχόμενοι ἐντεῦθεν (ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τῆς ἀκτῆς) διὰ τὸν φόβον τοῦ ὑποβρυχίου ὀχυροῦ κρηπιδώματος.

Καὶ τοῦτο εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ ἐπιμόνου ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπινου γένους!